

INTERNATIONAL
SCIENCE REVIEWS

№3 (2) 2021

Social Sciences series

www.aiu.kz

International Science Reviews

Social Sciences series

Published since 2020

No. 3 (2) / 2021

Nur-Sultan

EDITOR-IN-CHIEF:

Doctor of Historical Sciences, Professor
Shaikhutdinov M.Y.

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF

Doctor of Jurisprudence, Professor
Amandykova S.K.

EDITORIAL BOARD:

Irsaliyev S. A.	-	Candidate of Agricultural Sciences, President AIU, (Kazakhstan)
Sarsenbay N. A.	-	Candidate of Economic Sciences, (Kazakhstan)
Somzhurek B.Zh.	-	Candidate of Historical Sciences, Professor (Kazakhstan)
Amandykova S.K.	-	Doctor of Jurisprudence, Professor (Kazakhstan)
Kazhyken M. Z.	-	Doctor of Economic Sciences, (Kazakhstan)
Toxanova A.N.	-	Doctor of Economic Sciences, (Kazakhstan)
Akhmadiyeva Zh.K.	-	Candidate of Pedagogical Sciences, Associate professor (Kazakhstan)
Laumulin M. T.	-	Doctor of Political Sciences, (Kazakhstan)
Orlova O.S.	-	Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Russia)
Jacek Zaleśny	-	Doctor of Jurisprudence, Professor (Poland)
Francisco Javier Diaz Revorio	-	Dr. hab., Professor (Spain)
László Károly Marác	-	PhD (The Netherlands)
Verbitskiy A.A.	-	Doctor of Pedagogy, Academician of the Russian Academy of Education (Russia)

Editorial address: 8, Kabanbay Batyr avenue, of.316, Nur-Sultan, Kazakhstan, 010000
Tel.: (7172) 24-18-52 (ext. 316)
E-mail: social-sciences@aiu.kz

International Science Reviews

Social Sciences series

Owner: Astana International University

Periodicity: quarterly

Circulation: 500 copies

«INTERNATIONAL SCIENCE REVIEWS»
Social Sciences Series
2021 №3

МАЗМҰНЫ

Секция
ҚҰҚЫҚ

КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ ҚҰҚЫҚ

Тхабисимова Л.А., Арзуманова С.М.

ЖЕРГІЛІКТІ МАҢЫЗДЫ МӘСЕЛЕЛЕРДІ ШЕШУГЕ ХАЛЫҚТЫҢ ҚАТЫСУ
НЫСАНДАРЫН ЖЕТІЛДІРУ10

Валяровский Ф.И.

РЕСЕЙ ФЕДЕРАЦИЯСЫНЫҢ КОНСТИТУЦИЯСЫ ЖӘНЕ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҚҰҚЫҚ: ӨЗАРА БЫҚПАЛДАСУДЫҢ САЯСИ-ҚҰҚЫҚТЫҚ
АСПЕКТІЛЕРІ.....15

Отузян Д.А.

РЕСЕЙ ФЕДЕРАЦИЯСЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК ОРГАНДАР МЕН
ЖЕРГІЛІКТІ БАСҚАРУ ОРГАНДАРЫНЫҢ ӨЗАРА ҚЫЗМЕТІНІҢ НЕГІЗГІ
БАҒЫТТАРЫ МЕН МӘСЕЛЕЛЕРІ.....21

МЕМЛЕКЕТ ЖӘНЕ ҚҰҚЫҚ ТАРИХЫ

Арутюнян Р.Э

РЕВОЛЮЦИЯҒА ДЕЙІНГІ РОССИЯДА ЗЕЙНЕТАҚЫ
ҚАМТАМАСЫЗДЫҚТЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫ ЖӘНЕ ДАМУЫ.....29

ҚЫЛМЫСТЫҚ ҚҰҚЫҚ

Акименко М.А.

ЖАСТАРДЫ ИНТЕРНЕТ АРҚЫЛЫ ТРАНСҰЛТТЫҚ ҚЫЛМЫСТЫҚ
ТОПТАРҒА РЕКРУТИНГ ЖАСАУДЫҢ МӘСЕЛЕСІ.....35

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚҰҚЫҚ

Бабошина Е.В.

РЕСЕЙ ФЕДЕРАЦИЯСЫНЫҢ ЯДРОЛЫҚ ЭНЕРГИЯ САЛАСЫНДАҒЫ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚҰҚЫҚТЫҚ ЫНТЫМАҚТАСТЫҒЫ.....40

ЖАС ІЗДЕНУШІЛЕР

Жәлілханова Ы.Ш.

АЗАМАТТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ҚАТЫНАСТАР ЖҮЙЕСІНДЕ МЕДИЦИНАЛЫҚ
ҚЫЗМЕТТЕР КӨРСЕТУ ЖӨНІНДЕГІ
МІНДЕТТЕМЕЛЕР.....48

Абдраманова М.Р.

МЕМЛЕКЕТТІК БЮДЖЕТТІҢ АШЫҚТЫҒЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДЕГІ
ШЕТЕЛ МЕМЛЕКЕТТЕРІНІҢ ТӘЖІРИБЕСІ.....55

Сабитова Т.А.

ӨЗГЕ ДЕ ҚЫЛЫМЫСТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЫҚПАЛ ЕТУ ШАРАСЫ РЕТІНДЕ
КЕҢЕЙТІЛГЕН МҮЛІКТІ ТӘРКІЛЕУДІҢ ПЕРСПЕКТИВАСЫ.....63

Кенжесейтов Д.С.

КҮШТЕП ТОНАУ МЕН ҚАРАҚШЫЛЫҚТЫ АЖЫРАТУДЫҢ КЕЙБІР
МӘСЕЛЕЛЕРІ БОЙЫНША.....72

Д.А.Исмаилова

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚАЗІРГІ БАҚ ТІЛІНДЕГІ ҚҰНДЫЛЫҚТАР
ЖҮЙЕСІ76

**«INTERNATIONAL SCIENCE REVIEWS»
Social Sciences Series No 3**

СОДЕРЖАНИЕ

**Секция
ПРАВО**

КОНСТИТУЦИОННОЕ ПРАВО

Тхабисимова Л.А., Арзуманова С.М.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ФОРМ УЧАСТИЯ НАСЕЛЕНИЯ В РЕШЕНИИ
ВОПРОСОВ МЕСТНОГО ЗНАЧЕНИЯ.....10

Валяровский Ф.И.

КОНСТИТУЦИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ И МЕЖДУНАРОДНОЕ
ПРАВО: ПОЛИТИКО-ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ.....15

Отузян Д.А.

ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ И ПРОБЛЕМЫ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ
ОРГАНОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ВЛАСТИ И ОРГАНОВ МЕСТНОГО
САМОУПРАВЛЕНИЯ В РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ.....21

ИСТОРИЯ ГОСУДАРСТВА И ПРАВА

Арутюнян Р.Э

СТАНОВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ ПЕНСИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ В
ДОРЕВОЛЮЦИОННОЙ РОССИИ.....29

УГОЛОВНОЕ ПРАВО

Акименко М.А.

К ПРОБЛЕМЕ РЕКРУТИРОВАНИЯ МОЛОДЕЖИ ЧЕРЕЗ ИНТЕРНЕТ В
ТРАНСНАЦИОНАЛЬНЫЕ ПРЕСТУПНЫЕ ГРУППИРОВКИ.....35

МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО

Бабошина Е.В.

МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВОВОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО РОССИЙСКОЙ
ФЕДЕРАЦИИ В СФЕРЕ ЯДЕРНОЙ ЭНЕРГЕТИКИ.....40

МОЛОДЫЕ УЧЕНЫЕ

Жәлілханова Ы.Ш.

ОБЯЗАТЕЛЬСТВА ПО ОКАЗАНИЮ МЕДИЦИНСКИХ УСЛУГ В СИСТЕМЕ
ГРАЖДАНСКО-ПРАВОВЫХ ОТНОШЕНИЙ.....48

Абдраманова М.Р.

ОПЫТ ЗАРУБЕЖНЫХ ГОСУДАРСТВ В ОБЕСПЕЧЕНИИ ПРОЗРАЧНОСТИ
ГОСУДАРСТВЕННОГО БЮДЖЕТА.....55

Сабитова Т.А.

ПЕРСПЕКТИВЫ РАСШИРЕННОЙ КОНФИСКАЦИИ КАК ИНОЙ МЕРЫ
УГОЛОВНО-ПРАВОВОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ.....63

Кенжесейтов Д.С.

О НЕКОТОРЫХ ВОПРОСАХ РАЗГРАНИЧЕНИЯ НАСИЛЬСТВЕННОГО
ГРАБЕЖА И РАЗБОЯ.....72

Д.А.Исмаилова

СИСТЕМА ЦЕННОСТЕЙ В ЯЗЫКЕ СОВРЕМЕННЫХ СРЕДСТВАХ
МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....76

**«INTERNATIONAL SCIENCE REVIEWS»
Social Sciences Series No 3**

**CONTENT
Section
LAW**

CONSTITUTIONAL LAW

Thabisimova L.A., Arzumanova S.M.

IMPROVING THE FORMS OF POPULATION PARTICIPATION IN SOLVING
ISSUES OF LOCAL IMPORTANCE.....10

Valyarovskiy F.I.

THE CONSTITUTION OF THE RUSSIAN FEDERATION AND
INTERNATIONAL LAW: POLITICAL AND LEGAL ASPECTS OF THE
INTERACTION.....15

Otuzyan D.A.

CURRENT TRENDS IN INTERACTION BETWEEN PUBLIC AUTHORITIES
OF THE CONSTITUENT ENTITIES OF THE RUSSIAN FEDERATION AND
LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES AND THE POPULATION.....21

HISTORY OF STATE AND LAW

Harutyunyan R.E.

FORMATION AND DEVELOPMENT OF PENSION PROVISION IN PRE-
REVOLUTIONARY RUSSIA.....29

CRIMINAL LAW

Akimenko M.A.

TO THE PROBLEM, YOUNG PEOPLE ARE RECRUITED VIA THE INTERNET
INTO TRANSNATIONAL CRIMINAL GROUPS.....35

INTERNATIONAL LAW

Baboshina E.V.

INTERNATIONAL LEGAL COOPERATION OF THE RUSSIAN FEDERATION
IN THE SPHERE OF NUCLEAR ENERGY.....40

YOUNG RESEARCHES

Zhalilkhanova Y.Sh.

OBLIGATIONS TO PROVIDE MEDICAL SERVICES IN THE SYSTEM OF
CIVIL LAW RELATIONS.....48

Abdramanova M.R.

THE EXPERIENCE OF FOREIGN COUNTRIES IN ENSURING
TRANSPARENCY OF THE STATE BUDGET.....55

Sabitova T.A.

PROSPECTS FOR EXPANDED CONFISCATION AS ANOTHER MEASURE OF
CRIMINAL LEGAL IMPACT.....63

Kenzheseitov D.S.

ON SOME ISSUES OF DISTINGUISHING BETWEEN VIOLENT ROBBERY
AND ROBBERY.....72

D.A.Ismailova

THE SYSTEM OF VALUES IN THE LANGUAGE OF THE MODERN MASS
MEDIA OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN_.....76

АЗАМАТТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ҚАТЫНАСТАР ЖҮЙЕСІНДЕ МЕДИЦИНАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕР КӨРСЕТУ ЖӨНІНДЕГІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Ы.Ш.Жәлілханова

Астана халықаралық университеті
Құқық жоғары мектебінің 2 курс магистранты
yrystyzhalilkhanova@mail.ru

Түйін: Қазіргі Қазақстанда азаматтық-құқықтық реттеу жүйесін жалпы жаңғыртумен қатар, салалық заңнаманы, оның ішінде денсаулық сақтау және медициналық қызметтер көрсету саласындағы заңнаманы реформалаудың да елеулі процесі жүруде. Осыған байланысты, бүгінгі таңда денсаулық сақтау саласындағы қызметтің түрлі салаларын реттейтін әртүрлі нормативтік-құқықтық актілердің жобалары кеңінен талқыланды. Бұл, ең алдымен, бүгінгі таңда медициналық көрсетілетін қызметтер қазіргі заманғы әлеуметтік-экономикалық қатынастар жағдайында ерекше өзектілікке ие қазіргі экономикалық шындық пен тұтыну нарығының маңызды салаларының бірі болып табылатындығына байланысты. Осы жағдай медициналық қызмет көрсету саласына қатысты тұтынушылардың бұзылған құқықтарын қорғауды және қалпына келтіруді қамтамасыз етуге арналған тұтынушылардың құқықтарын қорғау институтын зерттеудің маңыздылығын анықтайды. Мақалада Қазақстан Республикасында медициналық қызметтер көрсету жөніндегі міндеттемелерді құқықтық реттеудің кейбір мәселелері қаралады. Медициналық көрсетілетін қызметтерді құқықтық реттеудің қазіргі жай-күйіне тән белгі реттеудің императивті әдісінің басым болуы болып табылады, соның салдарынан медициналық қызметті регламенттейтін заңнаманың жалпы ауқымында жариялы-құқықтық нормалардың жеке құқықтық нормалардан басым болуы байқалады.

Кілт сөздер: медициналық көмек; денсаулық сақтау; пациент; құқықтық қатынастар; құқықтық реттеу; медициналық қызметтер; құқықтық реттеу әдісі.

КІРІСПЕ

Адамға меңгеруге берілген барлық байлықтың ең құндысы және сенімді қорғалуы тиісі өмір мен денсаулық болып табылады. Дәрігерлердің кәсіби мүдделерін қорғаушылар не мәлімдесе де, медициналық көмек көрсетуге өтініш білдірген азамат, яғни пациент, ең осал, қорғансыз тарап болып қалады және оның құқықтары мен мүдделерін сақтау мемлекет пен қоғамның міндетіне айналады.

Медициналық қызмет көрсету міндеттемелерінің мәнін түсінудің негізі «медициналық көрсетілетін қызметтер» анықтамасынан бастау алады.

Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексінің 1-бабының 181)-тармағына

сәйкес, медициналық көрсетілетін қызметтер дегеніміз денсаулық сақтау субъектілерінің нақты адамға қатысты профилактикалық, диагностикалық, емдеу, оңалту немесе паллиативтік бағыты бар іс-қимылдары болып танылады [1].

Бұл анықтама бойынша «медициналық көрсетілетін қызметтер» санатына әртүрлі медициналық араласулардың өте кең жиынтығы жататыны анық.

Қазақстан Республикасының азаматтарының көрсетілетін медициналық қызмет алу құқығы Қазақстан Республикасының Конституциясының 29-бабымен бекітілген [2].

Сонымен, қаралып отырған тақырыпқа қатысты медициналық көмек көрсету жөніндегі қызметтің үш түрін бөліп көрсетуге болады: біріншіден, Қазақстан Республикасы Конституциясының 29-бабында көрсетілген медициналық көмекке құқық; екіншіден, Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің өтемелелі қызмет көрсету бойынша 33-тарауымен реттелетін медициналық көрсетілетін қызметтер; Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің мердігерлік 32-тарауымен реттелетін медициналық жұмыстар [3].

Медициналық көрсетілетін қызметтің ғылыми негізделген тұжырымдамасын қалыптастыру үшін, біріншіден, медициналық қызметтің құқықтық табиғатын, екіншіден, оның ерекшеліктерін анықтау, үшіншіден, медициналық көрсетілетін қызмет пен басқа ұғымдарды ажырату қажет.

Ең алдымен, бірқатар ерекшеліктерге байланысты медициналық көрсетілетін қызметтің құқықтық сипатын қарастыру қажет. Бұл жағдайдағы бірінші ерекшелік – бұл қызметті орындаушыға қойылатын нақты талаптар, оның белгілі бір білімі бар адам ретіндегі ерекше мәртебесі (медицина қызметкері, медициналық ұйым).

Екінші маңызды ерекшелігі – әсер етудің ерекше объектісі болып табылатын азаматтардың денсаулығы. Алайда, бұл медициналық көрсетілетін қызметтердің объектісі болып денсаулық, дәрігердің іс-әрекетінің түпкі мақсаты ғана емес, медициналық қызмет көрсету қатынастарының өзі танылады.

Яғни, денсаулықтың айналым қабілеті жоқ, ол туғаннан адамға тиесілі және оны ешқандай жолмен иеліктен шығаруға болмайды. Өйткені, денсаулық жоғалту тәуекеліне бейім. Бірақ тағы да ақы денсаулыққа емес, оны қалпына келтіруге бағытталған медициналық қызметтерге төленеді.

Үшінші ерекшелігі, медициналық қызмет көрсету кезінде пайда болатын нәтиже. Оның мердігерліктен айырмашылығы, медициналық қызметтің мақсаты іс-әрекеттің нәтижесін қамтитын жағдайларды қоспағанда, біліктілік сипатына ие емес.

Мысалы, стоматологиялық қызмет көрсету кезінде, материалдық нәтиже тіс протездерінің және басқа стоматологиялық құрылымдардың эстетикалық

сипаттамаларында, пломбаларда, қалпына келтірулерде, яғни пациент арнайы білімі жоқ бағалай алатын қызметтің белгілі бір материалдық белгілерінде көрінеді.

Бұл жағдайда Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 630-бабына сәйкес келісім-шарт туралы ережеге ұқсастық жасау орынды болады, өйткені қызметтің осы айқын кемшіліктерін пациент әдеттегі мердігерлік қабылдау әдісімен анықтай алады [3]. Пациенттің жоғарыда көрсетілген өлшемшарттарды қабылдауын пациенттің амбулаториялық картасында немесе өзге де медициналық құжаттамада тіркеген орынды, өйткені бұл пациентті қызметтің осы кемшіліктеріне келесіде сілтеме жасау құқығынан айырады.

Жоғарыда көрсетілгендей, қызметтің жұмыстан айырмашылығы, материалдық нәтижеге ие емес. Қызмет, оның заңды анықтамасына сәйкес, әдетте осы қызмет қолданылатын мақсатқа жетуге бағытталуы керек. Қызметтің мақсаты мен нәтижесі (әсері) бірдей емес. Іс-әрекет ретінде медициналық қызмет тек пайдалы нәтижеге қол жеткізуге бағытталған, қызмет көрсету процесінде пайдалы деп бағаланады, бірақ міндетті түрде пайда мен көмек әкелмейді, сондықтан «пайдалы мақсат» сөздерін қолдану ыңғайлы болар еді.

Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексінің 7-бабының 1-тармағының 32) тармақшасына сәйкес сәйкес, денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган болып табылатын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі тиісті сападағы медициналық қызмет бекітетін медициналық көмектің орташаланған көлемін қамтамасыз етуге арналған медициналық қызметтің стандарттарын әзірлейді және бекітеді.

Медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарттары сәйкес аурулары бар пациенттерге медициналық көмек көрсетуді ұйымдастырудың жалпы қағидаттары мен талаптарын белгілейді, амбулаториялық-емханалық көмек көрсетуді, жедел және шұғыл, стационарды алмастыратын және стационарлық көмекті жүзеге асыруды, бастапқы медициналық құжаттаманы ресімдеу мен жүргізуді, еңбекке уақытша жарамсыздық сараптамасын жүргізуді, пациенттерге дәрілік заттарға рецептер беруді, мүгедектікті және еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесін белгілеу үшін медициналық-әлеуметтік сараптамаға жіберуді регламенттейді [4].

Алайда, әдебиеттерде медициналық қызмет стандарттары туралы айту дұрыс емес екендігі туралы негізделген қарсылықтар туындайды, ең алдымен, қызметтер бірдей манипуляцияларға реакциясы әр түрлі болатын белгілі бір адамдарға көрсетіледі және оларды бір стандартқа «сәйкестендіру» мүмкін емес деген тұжырымдамалар қарастырылады.

Бүгінгі таңда азаматтық тәртіптің категориясы ретінде қызметтің құқықтық табиғаты іс жүзінде ешқандай күмән тудырмайды. Бірақ бұл әрдайым болған емес:

бұрын пациент пен медициналық қызмет өндірушісі арасындағы қарым-қатынас әкімшілік-құқықтық сипатқа ие деп есептелген.

Медициналық көрсетілетін қызметтердің азаматтық-құқықтық қатынастағы аса маңызды құралы ретінде ақылы медициналық көрсетілетін қызметтер (көмек) ұсыну жөніндегі шарттың үлгілік нысанының бекітілуі болып табылады [5].

Сонымен қатар, шарттың бұл түрі өзінің нақты тақырыбымен ерекшеленетінін мойындау керек, ол адамның денсаулығы мен өмірі сияқты маңызды жеке мүлктік емес артықшылықтар болып табылады.

Мұндай шарттағы құқықтық қатынастардың субъектілері бірдей емес және бола алмайды, өйткені медициналық қызметтерді тұтынушылар (пациенттер), әдетте, арнайы медициналық білімі жоқ, іс жүзінде емдеуші дәрігердің немесе медициналық мекеменің билік нұсқауларын орындауға міндетті.

Өкінішке орай, заңнама «медициналық араласу» ұғымына анықтама бермейді. Шын мәнінде, бұл кез-келген медициналық манипуляцияны медициналық араласу ретінде қарастыруға болатын жағдайды тудырады.

Медициналық қызмет көрсету шарты бойынша екі тараптың да жауапкершілігі тиісті деңгейде регламенттелмеген және шарттардың осы түрінің қажеттіліктерін ескермейді.

Қарастырылып отырған қатынастардың фидуциарлық сипатына байланысты тікелей медициналық көмек көрсетілетін субъектінің келісім-шартында заңды бекітуге қатысты мәселе нақты реттелуі керек деген тұжырымдамаға келуге болады.

Пациенттің медициналық қызмет алу құқығын іске асыру тәртібін реттейтін негізгі заңнамалық акт 2020 жылғы 7 шілдедегі «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының Кодексі болып табылады, ол медициналық қызметтер көрсету жөніндегі қатынастарды реттеу кезінде пайдаланылады.

Ал міндетті медициналық сақтандыру саласында туындайтын құқықтық қатынастардың негізінде мемлекеттік денсаулық сақтау мекемелеріндегі медициналық көмек азаматтарға тиісті бюджет, сақтандыру жарналары, басқа да түсімдер есебінен тегін көрсетіледі.

Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі Қазақстанда қабылданған міндетті медициналық сақтандыру бағдарламаларына сәйкес іске асырылады. Міндетті медициналық сақтандырудың мемлекеттік жүйесі қалыптасатын қаржы қаражаты сақтанушылардың міндетті медициналық сақтандыруға аударымдары есебінен құралады.

ҚОРЫТЫНДЫ

Осылайша, медициналық қызмет деп мақсаты оның өмірін құтқару, денсаулығын нығайту болып табылатын, ведомстволық тиесілігіне және меншік нысанына, қаржыландыру көзіне қарамастан, пациентке медициналық ұйым (жеке практикамен айналысатын дәрігер) көрсететін, Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес келетін диагностикалық, емдеу-профилактикалық сипаттағы іс-шаралар кешенін түсіну керек.

Бұл ретте, медициналық қызметтер азаматтың оларды міндетті/ерікті сақтандыру шеңберінде не қызметтер көрсетуге арналған шарт бойынша алатынына қарамастан, барлық жағдайларда азаматтық-құқықтық болып табылады.

Қазіргі таңда көрсетілетін медициналық қызметтердің сапасын бағалаудың құқықтық тетігін айқындау елеулі практикалық және теориялық мәселе болып қала береді.

Мемлекет басшысы Н.Ә.Назарбаев 2012 жылғы 14 желтоқсандағы «Қазақстан-2050» стратегиясы бір бағыт ретінде сапалы медициналық көмекпен қамтамасыз ету және денсаулық үшін ортақ жауапкершілік қағидаттарын сақтай отырып, әлеуметтік бағдарланған ұлттық денсаулық сақтау жүйесінің орнықтылығы мен серпінді дамуына бағыт алып отыр [6].

Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласын дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасына сәйкес медициналық көрсетілетін қызметтердің сапасы мен тәртібін реттеу аса маңызды қадам ретінде танылады [7].

Зерттеу негізінде медициналық қызмет сапасының негізгі өлшемшарттарының бірі медициналық көмек стандарттарын орындау, ал оны орындау сапалы және қауіпсіз медициналық қызмет көрсету шарттарының бірі болып табылады.

ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

1. Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360-VI ҚРЗ Кодексі - [ЭР]: <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/K2000000360#z2174>.
2. 30 тамыз 1995 жылы республикалық референдумда қабылданған Қазақстан Республикасының Конституциясы - [ЭР]: <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/K950001000>.

3. Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 1 шілдедегі N 409 Азаматтық кодексі (ерекше бөлім) - [ЭР].: <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/K990000409>.
4. Электронды ресурс: <https://www.gov.kz/memleket/entities/dsm/press/article/details/4300?lang=kk>.
5. «Денсаулық сақтау субъектілерінің ақылы қызметтер көрсету қағидаларын және ақылы медициналық көрсетілетін қызметтер (көмек) ұсыну жөніндегі шарттың үлгілік нысанын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 29 қазандағы №ҚР ДСМ-170/2020 бұйрығы - [ЭР].: <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000021559>.
6. «Қазақстан-2050 Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» Қазақстан Республикасының Президенті – елбасы Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы, Астана қаласы, 2012 жылғы 14 желтоқсан - [ЭР].: <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/K1200002050>.
7. «Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласын дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 26 желтоқсандағы № 982 қаулысы - [ЭР].: <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P1900000982>.

ОБЯЗАТЕЛЬСТВА ПО ОКАЗАНИЮ МЕДИЦИНСКИХ УСЛУГ В СИСТЕМЕ ГРАЖДАНСКО-ПРАВОВЫХ ОТНОШЕНИЙ

Аннотация: В современном Казахстане наряду с общей модернизацией системы гражданско-правового регулирования идет значительный процесс реформирования отраслевого законодательства, в том числе в сфере здравоохранения и оказания медицинских услуг. В связи с этим на сегодняшний день широко обсуждаются проекты различных нормативно-правовых актов, регулирующих различные деятельности в сфере здравоохранения. Это связано, прежде всего, с тем, что сегодня медицинские услуги являются одной из важнейших отраслей современной экономической действительности и потребительского рынка, которая приобретает особую актуальность в условиях современных социально-экономических отношений. Данное обстоятельство определяет важность исследования института защиты прав потребителей, призванного обеспечить защиту и восстановление нарушенных прав потребителей в сфере медицинских услуг. В статье рассматриваются некоторые вопросы правового регулирования обязательств по оказанию медицинских услуг в Республике Казахстан. Характерной чертой современного состояния правового регулирования медицинских услуг является преобладание императивного метода регулирования, вследствие чего в общем масштабе законодательства, регламентирующего медицинскую деятельность, наблюдается преобладание публично-правовых норм над частноправовыми.

Ключевые слова: медицинская помощь; здравоохранение; пациент; правоотношения; правовое регулирование; медицинские услуги; метод правового регулирования.

OBLIGATIONS TO PROVIDE MEDICAL SERVICES IN THE SYSTEM OF CIVIL LAW RELATIONS

Abstract: In modern Kazakhstan, along with the general modernization of the system of civil law regulation, there is a significant process of reforming sectoral legislation, including in the field of healthcare and the provision of medical services. In this regard, projects of various regulatory legal acts regulating various activities in the field of healthcare are widely discussed today. This is primarily due to the fact that today medical services are one of the most important branches of modern economic reality and the consumer market, which is becoming particularly relevant in the conditions of modern socio-economic relations. This circumstance determines the importance of the research of the consumer protection institute, designed to ensure the protection and restoration of violated consumer rights in the field of medical services. The article discusses some issues of legal regulation of obligations to provide medical services in the Republic of Kazakhstan. A characteristic feature of the current state of legal regulation of medical services is the predominance of the imperative method of regulation, as a result of which, on the general scale of legislation regulating medical activities, there is a predominance of public law norms over private law.

Key words: medical assistance; health care; patient; rights; legal regulation; medical services; method of legal regulation.